

Sprawozdanie

z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2013.

I. Powołanie i podstawy prawne

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 29 czerwca 2011 (Zarządzenie Nr 447/III/2011).

Zespół działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami)
2. Rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. nr 209, poz. 1245)
3. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr VII/54/11 z dnia 14 kwietnia 2011 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr VI/40/11, z dnia 10 marca 2011 roku, w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie.

Skład Zespołu Interdyscyplinarnego (zmiany w 2013 roku):

1. W okresie sprawozdawczym Burmistrz Miasta podpisał porozumienie z Zespołem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Cieszynie o współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym i delegowaniu przedstawiciela Poradni do prac w Zespole Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Aktualny skład Zespołu:

1. *Bala Joanna* – psycholog Przedszkola Integracyjnego nr 2 w Cieszynie,
psycholog Zespołu Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Cieszynie.
2. *Barwińska Halina* – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
3. *Czepczar Anna* – kurator dla nieletnich Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej ds. wykonywania o sprawach rodzinnych w Cieszynie przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
4. *Palica Łukasz* – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
5. *Florczykiewicz Anna* – sekretarz Oddziału powiatowego w Cieszynie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.
6. *Gorzelną Agnieszka* – pracownik socjalny Szpitala Śląskiego w Cieszynie.
7. *Herzyk – Krzyżowska Beata* – zastępca Prokuratora Rejonowego w Cieszynie.
8. *Jansa Halina* – zastępca dyrektora Gimnazjum nr 2 w Cieszynie.
9. *Zych Katarzyna* – kierownik Powiatowego Ośrodka Wsparcia w Cieszynie.
10. *Kiedroń – Fałat Elżbieta* – kierownik Centrum Profilaktyki, Edukacji i Terapii „Kontakt” Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie.

11. *Koziel Paweł* – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
12. *Krasucka Alicja* – kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
13. *Klajmon Sebastian* – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
14. *Łabaj Danuta* – dyrektor Gimnazjum nr 3 w Cieszynie.
15. *Pławecki Ryszard* – przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cieszynie.
16. *Raszka Dorota* – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie (z uwagi na długą nieobecność stale zastępstwo pełni Pani Sylwia Witek – specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej).
17. *Serwan – Pogoda Grażyna* – pedagog Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie.
18. *Stuchlik Małgorzata* – pedagog Szkoły Podstawowej nr 3 w Cieszynie.
19. *Wąsik Anna* – psycholog Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem”.

2. W 2013 roku na prośbę jednostek delegujących nastąpiły zmiany osobowe w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego:

1. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie, Panią Kazimierę Kawulok zastąpiła Pani Katarzyna Zych;
2. Komendy Powiatowej Policji, Pana Tomasza Domagałę zastąpił Pan Łukasz Palica.

Zmiany następowały, ze względu na fakt, że ww. instytucjach nastąpiły zmiany organizacyjne i delegowane osoby bezpośrednio zajmują się sprawami, którymi zajmuje się i o których decyduje Zespół Interdyscyplinarny. Delegowane osoby zostały zapoznane z zasadami pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, podpisały stosowne zobowiązanie do zachowania tajemnicy i zadeklarowały swój udział pracy zgodnie z założeniami regulaminowymi.

3. W listopadzie 2013 roku Sekretarza Zespołu Panią Dorotę Raszkę zastąpiła Pani Sylwia Witek (jest to zastępstwo spowodowane dłuższą nieobecnością Pani Doroty Raszki). Objęcie funkcji Sekretarza przez Panią Sylwią Witek zaakceptował Zespół Interdyscyplinarny.

Aktualny skład Prezydium:

1. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie
Pan Paweł Koziel (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie);
2. Zastępca Przewodniczącego
Pan Sebastian Klajmon (Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie);
3. Sekretarz Zespołu
Pani Sylwia Witek (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie);

4. Członek Prezydium (członkostwo wspomagające) Pani Danuta Łabaj (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci o/Cieszyn, Gimnazjum nr 3 w Cieszynie);

4. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę administracyjno-organizacyjną prac Zespołu realizowali pracownicy Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.

Koordinację działań programowych powierzono również pracownikom Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

II. Działania organizacyjne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Cieszynie

1. Zespół realizował swoje podstawowe zadania poprzez pracę dwóch stałych grup roboczych:

- **Zespół Interwencyjny** – prowadzenie i koordynacja Procedury „Niebieskie Karty”.

Zespół Interwencyjny zajmował się bieżącą obsługą przypadków, w procedurze „Niebieskie Karty”, podejmowaniem działań interwencyjnych w środowisku zagrożonym, opracowaniem zasad postępowania i pracy z rodzinami doznającymi przemocy. Prowadzeniem stosownej dokumentacji indywidualnych przypadków zgodnej z Procedurą „Niebieskie Karty”.

- **Zespół diagnostyczno – programowy** - zajmował się: analizą realizowanych programów i działań w gminie, diagnozą potrzeb i oczekiwań, wnioskowaniem i proponowaniem kierunków programowych.

2. Realizował i dopracowywał system kontaktowania się i przepływu informacji między członkami Zespołu, ze szczególnym uwzględnieniem nowo powołanych członków.

3. Na bieżąco zaznajamiał się ze zmianami prawnymi i zadaniami w zakresie pracy zespołu i grup roboczych oraz zadaniami i obowiązkami członków Zespołu.

4. Opracował i przeanalizował wszystkie sytuacje przemocy jakie zostały zgłoszone do Zespołu, opracował plany pomagania w procedurze „Niebieskie Karty” oraz ustalił zasady przepływu informacji, przechowywania dokumentów ze szczególnym zwróceniem uwagi na fakt, że są to dane poufne, wrażliwe i wymagające zabezpieczenia.

5. Członkowie Zespołu na bieżąco szkolili się i poszerzali swoją wiedzę tematyczną w zakresie merytorycznym i programowym z tematyki przemocy, pomocy osobom w kryzysie oraz realizacji procedury „Niebieskich Kart” na szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych Zespołu:

a) Szkolenia wewnętrzne, w których brali udział członkowie Zespołu (organizowane w Cieszynie, prowadzone przez specjalistów zewnętrznych, o charakterze interdyscyplinarnym):

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	Szkolenie: „Modele i formy pracy ze sprawcami przemocy”	Zespół Interdyscyplinarny	8	5
2.	Konferencja: "Pomoc i wsparcie dla rodziny w kryzysie"	Stowarzyszenie „Być Razem”	5	13
3.	Szkolenie: „Superwizja jako forma pracy pozwalająca na ocenę własnych kompetencji zawodowych”	Zespół Interdyscyplinarny	5	6
4.	Szkolenie: "Wypalenie jako utrata troski o siebie"	Zespół Interdyscyplinarny	5	6
5.	Szkolenie: "Problemy uzależnienia i współuzależnienia"	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół	8	14

		Interdyscyplinarny		
6.	Warsztat: "Alkohol, a depresja"	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	4	3
7.	Warsztat: „Procedura „Niebieskiej Karty” – działania służb, interdyscyplinarność”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	16	10
8.	Konferencja: „Niebieskie Karty i co dalej ?”	Uniwersytet Śląski, Świetlica Krytyki Politycznej w Cieszynie	3	6

b) Szkolenia i konferencje zewnętrzne – wyjazdowe, w których brali udział członkowie Zespołu:

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	Ogólnopolska Konferencja „Przeciw przemocy”	Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Warszawa	14	2
2.	Szkolenie: „Zadania i kompetencje GKRPA i Zespołów Interdyscyplinarnych d/s Przemocy w Rodzinie”	Studio Profilaktyki Społecznej w Krakowie	12	2
3.	Szkolenie: „Superwizja – w przypadkach pracy z problemami przemocy w rodzinie”	Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego - Warszawa	14	1
4.	Szkoła Profilaktyki: „Metody i strategie pomocy psychologicznej dla par”	Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – Warszawa	40	3
5.	Ogólnopolska Konferencja „Pomoc kobietom ofiarom przestępstw” . Panel dyskusyjny	Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – Warszawa	8	1
6.	Seminarium z elementami debaty społecznej” Przemoc w rodzinie – doświadczenia, perspektywy”	Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach	6	3
7.	Regionalna Konferencja nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie „Krajowa oraz regionalna polityka przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przemocy ze względu na płeć”	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach	6	2
8.	Spotkania i narady Śląskiej Koalicji na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu	8	2

c) Superwizje – regularnie 7 członków Zespołu poddawało swoją pracę superwizji prowadzonej przez certyfikowanego superwizora zewnętrznego.

8. Realizowali przyjętą zasadę postępowania i pracy z rodzinami doznającymi przemocy, zgodnie z rozporządzeniami procedury „Niebieskie Karty”, przyjmując zasadę analizy każdego przypadku z opracowaniem dla niego indywidualnych wytycznych w pracach stałej grupy roboczej, a w szczególnych przypadkach powoływania indywidualnych grup roboczych.

9. Na bieżąco analizowali realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy. Opracowali wytyczne organizacyjne i programowe do sprawozdania na 2013 rok oraz wskazówki do realizacji i diagnozowania programu w latach 2014-2016 rok, oraz Strategii Społecznej Cieszyna na lata 2014-2020.

10. Przeanalizowali dane o zasobach i realizowanych programach w różnych placówkach i instytucjach na terenie miasta, analizując ich wystarczalność, w stosunku do potrzeb środowiska i skuteczność działania.

III. Dokumentacja Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzi dokumentację, którą stanowią: protokoły z posiedzeń, rejestr zgłoszonych przypadków w ramach procedury „Niebieskie Karty” A, rejestr oświadczeń o zobowiązaniu do poufności danych powziętych podczas pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, listy obecności, dokumentację zebraną przez grupy robocze „Karty” C, D, notatki oraz dokumenty programowe.

Dokumentacja prowadzona jest jako wydzielony Dział, w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Dokumenty nie przechodzą przez administrację Ośrodka, trafiają bezpośrednio do pracowników obsługujących Zespół, którzy są jego członkami zobowiązanymi do zachowania tajemnicy. Dokumentacja przechowywana jest w oddzielnym pokoju w zamkniętych szafach, zgodnie z przyjętymi zasadami regulaminowymi obowiązującymi w Ośrodku Pomocy.

IV. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie

1. W 2013 r. odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie (luty, kwiecień, czerwiec, sierpień, grudzień).
2. Odbyło się:
 - a) 11 spotkań Stałej Grupy Roboczej – Zespołu Interwencyjnego;
 - b) 48 spotkań konsultacyjnych, uzupełniających pracę Zespołu Interwencyjnego;
 - c) 2 spotkania Stałej Grupy Roboczej – Zespołu Programowo – Diagnostycznego;
 - d) 12 spotkań Prezydium;
 - e) 4 spotkania Zespołu Interwencyjnego z Zespołem dzielnicowych Komendy Policji w Cieszynie, których celem była analiza przypadków prowadzonych przez dzielnicowych w procedurze „Niebieskiej Karty” i opracowanie założeń do indywidualnych planów pomocy;
3. Zespół powołał 15 grup roboczych do indywidualnych przypadków (55 spotkań).
4. Członkowie Zespołu byli współorganizatorami i prowadzącymi formy edukacyjne dla pracowników instytucji, z których są delegowani w drodze porozumienia. W treści merytorycznej dotyczyły przekazania aktualnych informacji na temat zadań i obowiązków oraz form pracy i etyki własnej służby oraz poszerzenia wiadomości na temat zadań i form pracy innych służb współpracujących w ramach Zespołu .
5. Zespół zgromadził i aktualizował adresy wszystkich placówek, instytucji i organizacji działających w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie oraz podjął działania upowszechniające je w środowisku. Do wszystkich placówek oświatowych Cieszyna przekazano materiały i ulotki informacyjne o pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i adresach placówek pomagających.
6. Zespół kontynuował realizację lokalnej kampanii informacyjnej na temat przemocy w rodzinie i form pomagania w ramach programu „Stop Przemocy – Spróbujmy Inaczej”, popularyzując i pomagając w organizacji różnych form organizowanych i programowych w Cieszynie (spotkania z rodzicami i kadrą placówek oświatowych, zdrowotnych i organizacji pozarządowych).

7. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego zorganizowali spotkanie z pedagogami Szkół ponadgimnazjalnych Cieszyňa. Spotkanie dotyczyło przekazania informacji o funkcjonującym w Cieszyňnie systemie pomagania ofiarom przemocy w rodzinie, pracy i zadaniach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz zadaniach i obowiązkach słuźb, w tym nauczycieli wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”.
8. Zespół przeanalizował i opracował wytyczne do pracy dla 69 przypadków (wpłynęło 70 „Niebieskich Kart” w 1 przypadku każdy z małżonków założył w tym samym czasie, w różnych instytucjach „Niebieską Kartę”), koordynując pracę słuźb pomagających, zachowując wytyczne i założenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia Rady Ministrów o realizacji procedury „Niebieskie karty”.

Pomocą objęto:

219 osób, w tym 59 dzieci.

Na 69 „Niebieskich Kart” (według „NK” A) w:

- 69 przypadkach występowała przemoc psychiczna;
- 13 przypadkach, występowała tylko przemoc psychiczna;
- 56 występowała przemoc fizyczna i psychiczna;
- 5 przypadkach było podejrzenie przemocy seksualnej (partnerskiej), współistniejącej;
- 2 przypadkach podejrzenie przemocy seksualnej wobec dzieci (1 – podejrzenie przemocy seksualnej ojca wobec dziecka (córki), 1 – podejrzenie niezabezpieczenia materiałów pornograficznych przed małoletnim synem).

Na 69 „Niebieskich Kart” (według „NK” A) w:

- 53 przypadkach osobami krzywdzonymi były kobiety w relacjach partnerskich(77%);

(w 38 przypadkach w rodzinie były dzieci razem 54, w tym 7 dzieci było bezpośrednimi ofiarami przemocy fizycznej i psychicznej, a 47 dzieci było świadkami i ofiarami pośrednimi);

- 1 przypadek – krzywdzony mężczyzna w relacjach partnerskich;
- 4 przypadki – krzywdzona kobieta w relacji z dorosłym synem;
- 1 przypadek – krzywdzony mężczyzna w relacjach z dorosłym synem;
- 2 przypadki – krzywdzone kobiety w relacji z dorosłą córką;
- 4 przypadki – krzywdzone dziecko w relacjach z matką;
- 1 przypadek – krzywdzone dziecko w relacjach z ojcem;
- 1 przypadek – krzywdzona kobieta w relacji z dorosłym bratem;
- 1 przypadek – krzywdzona kobieta w relacji z matką;
- 1 przypadek – krzywdzony mężczyzna w relacjach z ojczymem.

Na 69 „Niebieskich Kart” (według „NK” A) w:

- 53 przypadkach – problem z używaniem alkoholu (77%), przypadki były konsultowane z GKRPA;
- 28 rodzinach – problem niepełnosprawności członków rodziny (21 ofiar i 7 sprawców);
- 11 przypadkach – rodziny objęte były dozorem kuratorskim;
- 19 przypadkach – prowadzona była równocześnie sprawa w postępowaniu karnym;
- 20 przypadkach – zamknięto procedurę;
- 21 przypadkach – powiadamiany był Sąd Rejonowy;
- 3 przypadkach – rodziny zostały objęte wsparciem asystenta rodziny.

Na 69 „Niebieskich Kart” instytucjami zgłaszającymi sprawę były:

- 18 Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 41 Komenda Policji ;
- 5 Powiatowy Ośrodek Wsparcia;
- 4 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 1 Placówki Oświatowe (Szkoła).

Do programu dla sprawców przemocy w rodzinie realizowanego w/g Modelu Duluth kierowano 32 osoby, z czego 11 podpisało deklarację udziału. Ostatecznie w zajęciach brało udział 7 mężczyzn. Z indywidualnej pomocy psychologicznej skorzystało 36 osób, których podejrzewano o stosowanie przemocy w rodzinie. Z terapii partnerskiej i spotkań charakterze mediacyjnym, których celem było poprawienie relacji w rodzinie skorzystało 26 rodzin.

W ramach Procedury „Niebieskie Karty” (w 69 przypadkach) Zespół realizował zadania:

a) Wszczywał postępowania w procedurze (gdy wpłynęła „Karta” A do przewodniczącego). Do 3 dni od daty otrzymania informacji członkowie Zespołu, byli zaznajamiali się z aktami sprawy i przygotowywali działania w ramach swoich zadań i kompetencji służb, których są przedstawicielami.

b) Przypadek każdej rodziny był omawiany i analizowany na spotkaniu Zespołu i Grup Roboczych, gdzie opracowano wytyczne do dalszych prac z rodziną, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z możliwościami i kompetencjami. Każdy przypadek ma swoją dokumentację, gromadzoną w odrębnej teczce, przechowywanej w dokumentacji Zespołu (wydzielony Dział dokumentacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej).

c) Kontaktowano się i zapraszano na rozmowę osoby, co do których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy. W trakcie spotkań omawiano aktualną sytuację i potrzeby tych osób - „Karta” C. Przedstawiano tym osobom możliwości uzyskania pomocy - „Karta” B, opracowano plan pomocy i poprawy sytuacji w rodzinie. Każdej osobie co do której istniało podejrzenie, że jest ofiarą przemocy zaproponowano pomoc psychologiczną, prawną, socjalną w zakresie zależnym od potrzeb i chęci tych osób. Rozmowy miały również charakter terapeutyczny i wspierający.

d) Każdej rodzinie złożono wizytę interwencyjną i pouczono osoby stosujące przemoc o przestępczym charakterze ich postępowania, wzywając do zmiany krzywdzących zachowań. Równocześnie rodzinie wskazano możliwości szukania pomocy.

e) Wzywano osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie na rozmowę - „Karta” D, celem omówienia sytuacji i dalszych planów pomocy ze wskazaniem udziału w programach korekcyjnych, terapeutycznych (głównie terapii uzależnień i programie w/g Modelu Duluth oraz pomoc psychologiczną).

f) Prowadzono bieżące konsultacje podejmowano wspólne działania celem sprawniejszego pomagania i monitorowania prowadzonych działań, potrzebnych do ewaluacji założonych planów pomocy.

9. Zespół kontynuował zadania wynikające z działań podejmowanych w rodzinach, w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu we wcześniejszych latach (2011 – 2012).

W 2013 roku ogólna liczba postępowań z użyciem procedury „Niebieskie Karty” wynosiła 122 czynne przypadki, obejmujące lata 2011 – 2013. W 2013 roku zamknięto 42 „Niebieskie Karty” z lat 2011 – 2013.

